

Kraniosakralterapiens historie

Del 1: Osteopati i kranie-området

Hvordan har den myke, men dyptvirkende kraniosakralterapien utviklet seg? I to artikler fortelles historien fra Sutherland utvidet de osteopatiske teknikkene til å inkludere kraniets knokler, via Upledgers forskning på Sutherlands metoder, til dagens mangfold av kraniosakrale terapiformer.

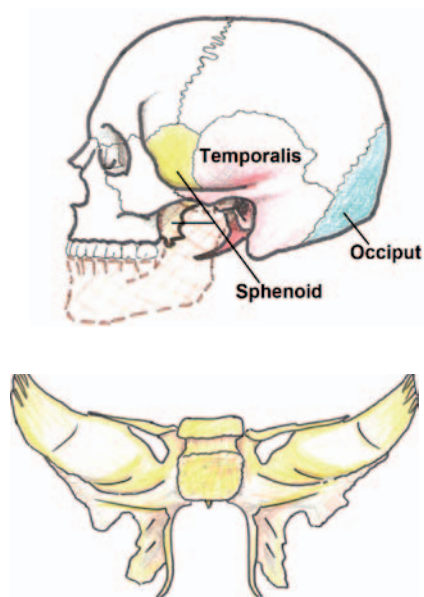
Historien om de kraniosakrale terapiformene starter med den amerikanske legen A. T. Still (1828-1917). Under en meningittepandemi, sto han som lege hjelpeløs og så på hvordan sykdommen drepte i hans egen familie. Senere var han plaget av spørsmålet om det var sykdommen eller den kvikksølvbaserte medisinen som var den skyldige. Still var interessert i både krop-

pens anatomi og hvordan maskiner fungerte. I osteopati, den nye terapiformen han utviklet, er sammenhengen mellom form og funksjon også et av fundamentene. Ved å korrigere strukturelle ubalanser i muskel- og skjelettsystemet, mente han at de fleste sykdommer kunne bli helbredet fordi blodsirkulasjonen og nervernes styrke blir gjenopprettet. Stills osteopati er en medisinløs

manuell terapiform. På grunn av sitt syn, ble han ofte angrepet av andre leger, men i 1892 var interessen blitt så stor at den første osteopatiske skolen ble åpnet i Kirksville, Missouri.

Sutherland og hans første innsikt

En lokalavis ba en av sine journalister, William Sutherland, om å skrive noen ord om Stills medisinløse manuelle

Sphenoid sett bakfra

terapi. Imponert av det han så, begynte Sutherland i 1898 å studere ved Stills osteopatiskole. Sutherland var fullstendig fascinert av Stills tanker om form og funksjon. Da Sutherland ved et tilfelle så de ulike knoklene i en hodeskalle tatt fra hverandre, fikk han en rystende innsikt. Flatene mellom sphenoid- og temporalknoklene så ut som gjellene til en fisk! Tanken slo ham, at disse knoklene var laget for bevegelse. Denne innsikten gikk rett i mot det rådende synet i USA på den tiden. Fra britiske anatomer hadde amerikanerne overtatt troen på at knoklene i kraniet gror sammen og blir til en sterk og ubevegelig beholder som beskytter hjernen.

De første fem årene etter hendelsen forsøkte Sutherland å ignorere innsikten han hadde fått, - til slutt var det ikke lengre mulig. Benflatene som så ut som fiskegjeller måtte være en indikasjon på at det fantes en form for "primary respiratory mechanism". Uten å ha en klar ide om hva dette kunne være, tok Sutherland fra hverandre knoklene i en menneskelig hodeskalle og begynte å betrakte dette puslespillet. Hans kone, Adah Strand Sutherland (1889-1976), har beskrevet dette som "knokkel-perioden". Sphenoid ble

som et kjæledyr. En strøm av knokler fant veien fra kontoret og inn i deres hjem, og redd for å bli gjort narr av, holdt Sutherland i det lengste sin interesse for seg selv. Han tok i bruk sin egen hodeskalle for å teste sine teorier. Ved hjelp av lærreimer og annet rundt hodet, undersøkte han hvilken effekt det hadde om de individuelle knoklene ble hindret i sine bevegelser. Sutherland noterte at spesielle restriksjoner ga symptomatiske mønstre, men også svingninger i sinnstemning og forandring av personligheten. Adah, som så ham under en del av disse forsøkene, la merke til at når et spesielt av disse forsøkene ble diskutert flere år senere, gjennomgikk han "en skygge" av den samme bevissthetsforandringen. Under det opprinnelige forsøket, hvor begge temporalknoklenes bevegelse ble hindret, hadde Sutherland selv nøktern notert at han gjennomgikk personlighetsforandringer.

Først i 1925 var Sutherland klar til å forelese om osteopati i kranieområdet. I 1929 fikk han publisert sin første artikkel i American Osteopathic Association. Hans interesser gikk videre fra knoklene til hjernens og ryggradens hinner, det sentrale nervesystemet og cerebrospinalvæsken som bader og nærer hjernen og ryggraden. Med andre ord, hele området fra hodeskallen til sacrum, korsbenet bak i bekkenet. I 1939 utga Sutherland boken *The Cranial Bowl*. Fra midten av 40-tallet begynte han å bruke mindre og forsiktigere krefter når han arbeidet og oppdaget at hele det sentrale nervesystemet blir påvirket når cerebrospinalvæsken blir hemmet i sin sirkulasjon.

Osteopati i kranie-området

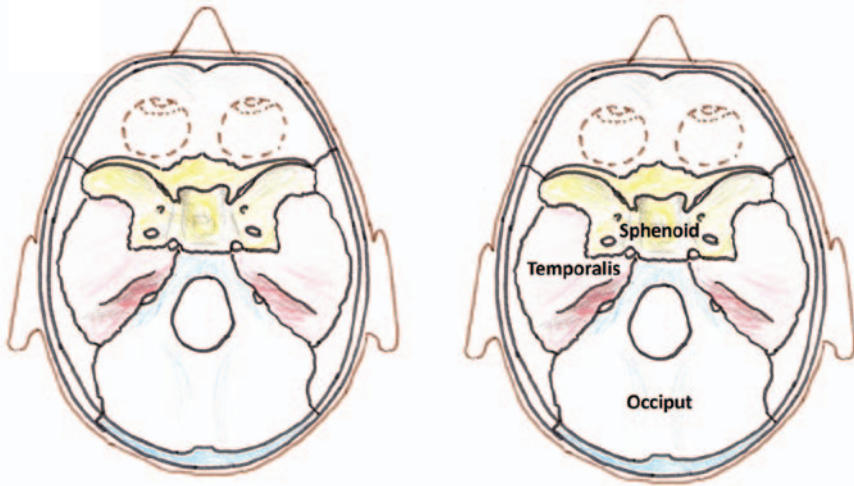
Ut fra sin første store innsikt utviklet Sutherland det vi nå kaller den biomekaniske retningen som legger vekt på Primary Respiratory Mechanism, et komplett system som består av fem innbyrdes avhengige komponenter:

1. De naturlige rytmiske bevegelsene mellom kranieknoklene.
2. Fluktuasjoner i cerebrospinalvæsken.
3. De dynamisk skiftende spenningsene i hjerne- og ryggradshinnene.
4. Korsbenets mobilitet mellom de to hoftebenene.
5. Hjernen og ryggradens naturlige evne til å forandre form og stilling (motilitet).

De rytmiske bevegelsene fikk navnet Cranial Rhythmic Impuls. For å kunne føle de knapt merkbare bevegelsene, utviklet Sutherland ulike palperingsmetoder. Han kom fram til en teori om at sammentrekning og avspenning i hjernens ventrikkel-system påvirker sphenoid og skaper denne rytmiske bevegelsen som blir overført videre til resten av kraniets knokler. Sutherland utviklet teknikker for behandling av restriksjoner i bevegelsen mellom kraniets knokler. Han beskrev videre en serie med dysfunksjoner i kraniebasen, eller mer nøyaktig, leddet som ligger mellom sphenoid og occiput.

Sutherlands andre innsikt

I 1945 satt Sutherland ved sykesengen til en døende mann som hadde store smerter. Sutherland ble oppmerksom på en dyp stillhet som oppsto i pasienten rett før mannen fredfullt døde. For Sutherland var denne stillheten en direkte opplevelse av livets åndedrett (*Breath of Life*). Han forsto at det var dypere krefter til stede, - en form for intelligens i livet selv. Sutherland beskrev livets åndedrett som et lys som lyser opp skyer uten å berøre dem. I stedet for å forsøke "å fikse" problemer med osteopatiske teknikker, begynte han å "lytte" til dette åndedrettets naturlige uttrykk i pasientens vev og væsker. Fokuset for behandlingen ble å gjenopprette pasientens kontakt med de naturlige grunnleggende helsebringende kreftene i det menneskelige systemet. Diagnose og behandling gjør Sutherland fra nå

Kraniebasen sett ovenfra

av i samsvar med tidevannet (Tide). Det er tidevannet og livets åndedrett som korrigerer. Nøkkelen til å komme i kontakt med denne flyktigheten, er forsiktighet. For at de skal direkte erfare livets åndedrett, ber han sine studenter om å visualisere en intelligent styrke (intelligent potency).

Sutherland beskrev nå flere nivåer av tidevannsrytmer. I bunnen, som havets bunn, ligger den dynamiske stillheten. Her sammenfaller alle kroppens tidevannsrytmer i en fullstendig stillhet som de igjen springer ut fra. Long-tide, med en syklus på 100 sekunder, er den mest essensielle kvaliteten av livets åndedrett. Å finne denne rytmen er som å falle ned på havets bunn. Her gjenopprettes kontakten med den dypeste essensen av en selv. Denne kilden har kunnskapen til å skape helbredelse i kroppen. Mid-tide, med 2½ sykluser per minutt, er rytmen som bærer den tilgjengelige bioenergien som vitaliserer kroppen. Den gir mulighet for helse og helbredelse i alt bindevev. Å finne denne rytmen er som å synke ned under havets overflate. De raskere kranielle rytmenene som er viktige i den biomekaniske retningen, er som havets overflate.

For å sikre at undervisningen innen osteopati i kranie-området fortsatte, etablerte Sutherland i 1953

Cranial Teaching Foundation. Året etter dør han, 81 år gammel.

Arven etter den første innsikten - biomekanikk

Allerede i 1947 ble Cranial Academy etablert. Akademiet underviser leger, tannleger og amerikanske osteopater i den biomekaniske formen og har vært et viktig flaggskip for bevaring og utvikling av Sutherlands arbeid innen kranie osteopati.

I 1951 kom første utgave av boken *Osteopathy in the Cranial Field* av Harold Magoun (1898-1981). Denne læreboken for osteopastudentene er en samling av kranielle modeller og teknikker. Fordi den klart og nøyaktig formidler Sutherlands tanker om kranie osteopati, har den vært viktig for utviklingen av fagfeltet.

To av pionerene når det gjelder behandling av barn er Viola M. Frymann og Beryl E. Arbuckle som begge har utgitt samlede skrifter.

Alain Gehins *Atlas of Manipulative Techniques for the Cranium and Face* fra 1985 er for mange blitt et standardverk for de biomekaniske kraniosakrale terapiformene. I denne boken beskriver han 128 suturer mellom kraniets knokler. Gehin definerer flere enn en sutur mellom to knokler fordi suturen forandrer karakter når de møter hverandre i ulike vinkler. For hver av disse 128

suturene beskriver han behandlingsteknikker.

Arven etter den andre innsikten - biodynamikk

Utviklingen av det som ble biodynamikken fortsatte etter Sutherlands død. Hans student Rollin Becker (1910-1996) spilte en avgjørende rolle for bevaringen av metodene. Becker var president for Cranial Teaching Foundation i perioden 1962-1979 og skrev bøkene *Life in Motion* og *The Stillness of Life*. Den første baserer seg på Beckers erfaringer under studiene med Sutherland og diskuterer spesielt hva helse er og den mest effektive måten å oppnå dette på. Den andre boken går inn i Beckers forståelse av energetiske og åndelige aspekter. Fokuset flyttes fra å arbeide med sykdom til å arbeide med helse. Becker beskriver hvordan den intelligente styrken kan holde på en forstyrrelse, slik at resten av organismen kan fungere best mulig rundt et traume eller en sykdomsprosess den ikke var i stand til å løse straks. Tidevannet har denne intelligente styrken.

Beckers student James Jealous kombinerte Sutherlands kranie osteopati med teorien Biokinetics and Biodynamics of Human Differentiation til den tyske embryologen Erick Blechschmidt. Denne teorien viser at det er en sammenheng mellom knapt merkbare bevegelser og metabolske felt under utviklingen av et embryo. Jealous studerte effekten av disse bevegelsene på den metabolske aktiviteten hos voksne. Han fant at Primary Respiratory Mechanism og disse utviklende bevegelsene i embryoet, var det samme. Jealous skapte en innfallsvinkel til osteopati som han kalte Biodynamics of Osteopathy in the Cranial Field. Her flytter han fokuset fra restriksjoner i vev som forstyrrer Primary Respiratory Mechanism til selve bevegelsen. Muligheten for helse er aldri tapt, men kan som solen, være skjult av skyer.

Innen det biodynamiske miljøet utviklet det seg etter hvert en forståelse for at det finnes en bio-elektrisk blåkopi som danner Matrix, en støpeform eller matrise som organiserer kroppens celler og vev. Denne matrisen oppstår før form. Jealous kaller den bio-elektriske blåkopien for Original Matrix, den opprinnelige matrisen. Roten til det vi opplever som sykdom, er at vi mister forbindelsen med denne opprinneligheten. Når livets åndedrett trenger igjennom desorientert vev, gjenetableres den opprinnelige matrisen. Terapeutens tilstedeværelse hjelper den dynamiske stillheten til å komme fram hos pasienten.

Upledgers forskning på Sutherlands metoder

Etter Sutherlands død hadde ikke kranieell osteopati høy status selv blant osteopatene. Det ble gjort lite ny grunnforskning. En liten kjerne av tilhengere gjorde at hans metoder overlevde. Da John Upledger under sitt osteopatistudium var tvunget til å ta et kort obligatorisk kurs i dette "obskure" temaet, var han så uinteressert at han satt bakerst i klassen og pratet med kameratene. Hva han hadde gått glipp av, forsto han først år senere da han i 1971 som osteopat, assisterte en neurokirurg under en nakkeoperasjon. Han klarte ikke den enkle jobben å holde stille hinnen rundt ryggraden (dura mater). Uansett hva han gjorde, beveget den seg i en stabil rytme på rundt 8 sykluser i minuttet. Denne opplevelsen åpnet Upledgers øyne. Under det første kurset han tok ved The

Cranial Academy hadde han Magoun selv som foreleser, og Upledger erfarte oppsiktsvekkende resultater med Sutherlands metoder.

I 1975 hadde Upledgers erfaringer gjort ham til forsker og professor i biomekanisk kranieell osteopati ved Michigan State University College of Osteopathy hvor han fram til 1983 ledet et tverrfaglig team av forskere som skulle bevise eller motbevise de grunnleggende prinsippene for de manipulerende kranieteknikkene. På den tiden raste fremdeles striden om hvorvidt kraniets knokler var fullstendig sammenvokste hos voksne eller ikke. I motsetning til ved tidligere forskning, undersøkte forskningsteamet friske hodeskaller hvor de fant blodårer, nervefibre samt collagenene og elastiske fibre i kraniets suturer. Ved hjelp av radiobølger målte de nøyaktig kranieknoklenes bevegelser hos levende individer. De fant at Sutherlands beskrivelser av de rytmiske bevegelsene i høy grad stemte, men at det var behov for en ny teori om de bakenforliggende årsakene. Trykkutligningsmodellen (Pressurestat Model) ble lansert.

I følge trykkutligningsmodellen er det svingninger i produksjonen av cerebrospinalvæske som skaper de rytmiske bevegelsene til kranieknoklene og sacrum. Reabsorpsjonen av cerebrospinalvæske er konstant og lavere enn produksjonen. Fordi dura mater er vanntett og relativ uelastisk, øker væsketrykket i kraniet så lenge cerebrospinalvæsken produseres. Når strekkreseptorer i en av kraniets suturer gir signal om at væsketrykket i kraniet har blitt for stort, slås produksjonen av. Den slås på igjen når andre reseptorer i samme sutur gir signal om at reabsorpsjonen har ført til at væsketrykket begynner å bli for lavt. Upledger fant at en slik produksjon/reabsorpsjon-syklus vanligvis tar 6 sekunder.

Upledger beskriver et kraniosakralsystem som består av:

1. Hjernens og ryggsøylens hinner.

2. De benstrukturer som disse hinnenene fester til.
3. Andre sammenbindende vev enn ben knyttet til disse hinnenene.
4. Cerebrospinalvæsken.
5. Alle strukturer som er knyttet til produksjon, reabsorpsjon og oppbevaring av cerebrospinalvæsken.

I 1983 utkom boken Craniosacral Therapy som Upledger skrev sammen med Jon Vredevoogd. Her blir ordet kraniosakralterapi for første gang tatt i bruk.

Del 2 forteller om Upledgers kraniosakralterapi og hvordan denne blir en ny selvstendig terapiform. Andre fulgte etter og begynte å undervise andre enn osteopater i biomekanisk og biodynamisk kranieell osteopati. Kraniosakralterapi blir etter hvert bruk som navn på alle tre retninger. Artikkelen kommer også inn på noen nærliggende terapiformer.

Hovedkilder til artikkelen og forslag til videre lesning:

- John E. Upledger & Jon D. Vredevoogds bok "Craniosacral Therapy" (1983 Eastland Press)
- *The History of CST*; www.acornseminars.com/history/history.htm
- William G. Sutherland DO, *Father of Osteopathy In The Cranial Field*; www.osteohome.com/SubPages/wgs.html
- *A Visionary Approach to Craniosacral Work*; www.milneinstitute.com/origins.html
- *Craniosacral Biodynamics - a brief history*; www.karuna-institute.co.uk/cranio/history.html

PDF-filer for nedlasting:

- "From Bones and Sutures to Liquid Light" av Matthew Appleton; www.craniosacralstudies.co.uk/downloads/from_bones_and_sutures.pdf
- "The Cranial Bowl" - et foredrag av Sutherland fra 1943; www.jaoa.org/cgi/reprint/100/9/568

trinehamnvik@gmail.com